

**PREDMETNI IZPITNI KATALOG
ZA DRUGI PREDMET POKLICNE MATURE -****ZDRAVSTVENA NEGA**

Predmetni izpitni katalog je določil Strokovni svet RS za poklicno in strokovno izobraževanje na 106. seji 21.03. 2008 in se uporablja od spomladanskega roka 2010, dokler se z Maturitetnim izpitnim katalogom ne določi novi.

Po predmetnem izpitnem katalogu opravljajo poklicno maturi kandidati, ki so končali zadnji letnik izobraževanja po naslednjih izobraževalnih programih:

Ime programa	Datum sprejema (objave v Ur. L)
ZDRAVSTVENA NEGA SSI	Ur. l. RS, št. 53/2008
ZDRAVSTVENA NEGA PTI	Ur. l. RS, št. 53/2008

VSEBINA

1 UVOD

2 IZPITNI CILJI

3 ZGRADBA IN VREDNOTENJE IZPITA

3.1 Načini in oblike ocenjevanja

3.2 Zgradba izpita

3.2.1 Pisni izpit

3.2.2 Ustni izpit

4 Znanja in kompetence, ki se preverjajo na posamezni ravni zahtevnosti

5 TIPI NALOG, PRIMERI IZPITNIH VPRAŠANJ IN PRIMERI OCENJEVANJA

5.1 Prva izpitna pola

5.2 Druga izpitna pola

6 PRILAGODITVE ZA KANDIDATE S POSEBNIMI POTREBAMI

1 UVOD

Predmetni izpitni katalog Zdravstvena nega je namenjen kandidatom, ki izpolnjujejo pogoje za pristop k poklicni maturi po programu Zdravstvena nega.

Kandidati, ki opravljajo poklicno maturo po programu srednjega strokovnega izobraževanja Zdravstvena nega, na izpitu izkazujejo splošne in poklicne kompetence, ki so jih pridobili v strokovnih modulih:

- Zdravstvena nega
- Zdravstvena nega otroka in mladostnika

Katalog vas vodi k uspešnemu opravljanju poklicne mature in s tem dosego vašega poklicnega cilja.

2 IZPITNI CILJI

Na izpitu kandidat izkaže:

- uporabo strokovnih pojmov in definicij zdravstvene nege,
- sposobnost samostojnega ugotavljanja potreb po zdravstveni negi pri posameznih življenjskih aktivnostih,
- sposobnost samostojnega načrtovanja in izvajanja zdravstvene nege odraslega, otroka in mladostnika v različnih stanjih zdravja in bolezni,
- sposobnost samostojnega načrtovanja in sodelovanja pri diagnostično terapevtskih posegih,
- reševanje problemov in svetovanje glede zdravega načina življenja in varovanja zdravja,
- obvladovanje ukrepov za varnost okolja in zdravja pri delu,
- uporabo različnih strokovnih informacij zdravstvene nege.

3 ZGRADBA IN VREDNOTENJE IZPITA

3.1 Načini in oblike ocenjevanja

Izpit je sestavljen iz pisnega in ustnega dela.

K skupni končni oceni prispeva:

- pisni del 60%,
- ustni del 40%.

3.2. Zgradba izpita

3.2.1. Pisni izpit

Izpitni poli	Skupno število točk v izpitni poli	čas reševanja (v minutah)	dovoljeni pripomočki
1. izpitna pola	30	40	nalivno pero ali kemični svinčnik
2. izpitna pola	30	60	nalivno pero ali kemični svinčnik
SKUPAJ	60	100	

3.2.2. Ustni izpit

Kandidat ustno odgovarja na vprašanja z izpitnega listka, ki ga izvleče iz danega kompleta listkov.

Izpitni listek je sestavljen iz treh vprašanj, ki so iz znanega nabora. Nabor vprašanj kandidati dobijo v zaključnem letniku. Eno vprašanje je ovrednoteno z 8, eno z 12 in eno z 20 točkami. Vprašanja na ustnem delu izpita zahtevajo več razlage in pojasnjevanja. Kandidat skozi razgovor razloži, pojasni in utemelji znanja iz zdravstvene nege pri odraslem, otroku in mladostniku v različnih stanjih zdravja in boleznih.

4. Znanja in kompetence, ki se preverjajo na posamezni ravni zahtevnosti

POKLICNE KOMPETENCE	ZNANJA, SPRETNOSTI, VEŠČINE
Zdravstvena nega pri življenjski aktivnosti dihanje, vzdrževanje normalne telesne temperature in merjenje vitalnih funkcij	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pojasni normalne in patološke vrednosti dihanja, telesne temperature, pulza, krvnega tlaka ▪ Ugotavlja negovalne probleme, načrtuje cilje in negovalne intervencije za učinkovito dihanje in pri odstopanju telesne temperature od normalnih vrednosti ▪ Razloži vrste kašlja in izvajanje zdravstvene nege ▪ Dokumentira vitalne funkcije, opravljene intervencije zdravstvene nege, posebnosti in spremembe zdravstvenega stanja
Zdravstvena nega pri življenjski aktivnosti prehranjevanje in pitje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Utemelji pomen prehrane za zdravega in bolnega človeka in upošteva smernice zdravega načina prehranjevanja ▪ Pojasni različne načine hranjenja ▪ Razloži bilanco tekočin ▪ Ugotavlja negovalne probleme, načrtuje cilje in negovalne intervencije pri prehranjevanju in pitju ▪ Razloži možne zaplete pri različnih načinih hranjenja
Zdravstvena nega pri življenjski aktivnosti izločanje in odvajanje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pojasni normalne in patološke motnje izločanja in odvajanja ▪ Ugotavlja negovalne probleme, načrtuje cilje in negovalne intervencije pri izločanju, odvajanju in bruhanju ▪ Razloži posamezne vrste izločalnih stom in zdravstveno nego ▪ Razloži vrste inkontinence in zdravstveno nego
Zdravstvena nega pri življenjski aktivnosti gibanje in ustrezna lega	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Utemelji pomen gibanja za zdravje pacienta ▪ Razloži posledice dolgotrajnega ležanja in zdravstveno nego (razjeda zaradi pritiska, kontrakture, tromboza, zastojna pljučnica, obstipacija) ▪ Razloži načela ergonomije za varno dvigovanje in premeščanje pacienta ▪ Razloži ustrezne položaje pacienta glede na njegovo zdravstveno stanje
Zdravstvena nega pri življenjski aktivnosti spanje in počitek	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prepozna motnje spanja in počitka ▪ razloži ukrepe za preprečevanje nespečnosti ▪ Ugotavlja negovalne probleme, načrtuje cilje in negovalne intervencije pri spanju in počitku
Zdravstvena nega pri življenjski aktivnosti osebna higiena in estetska urejenost ter oblačenje in slačenje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Razloži spremembe na koži in sluznicah ▪ Svetuje in izbere primerna oblačila ▪ Razloži rokovanje s čistim in umazanim perilom ▪ Ugotavlja negovalne probleme, načrtuje cilje in negovalne intervencije pri osebni higieni in estetski urejenosti ter oblačenju in slačenju

<p>Zdravstvena nega pri življenjski aktivnosti izogibanje nevarnostim v okolju</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pojasni ukrepe s področja varnosti in zdravja pri delu (požarna varnost, varnost pri delu z ionizirajočim sevanjem, odpadki) ▪ Ugotavlja negovalne probleme, načrtuje cilje in negovalne intervencije pri izogibanju nevarnostim v okolju ▪ Razloži ukrepe za preprečevanje bolnišničnih okužb ▪ Razloži uporabo zaščitnih sredstev ▪ Razloži postopek in pomen evidentiranja in prijave poškodb pri delu
<p>Zdravstvena nega pri življenjski aktivnosti odnosi z ljudmi, izražanje čustev in občutkov ter koristno delo, razvedrilo in rekreacija</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Razloži vrste komunikacije in pomen v zdravstveni negi ▪ Razloži načela kodeksa etike medicinskih sester in pravice pacienta ▪ Razloži pomen fizične in psihične aktivnosti in socialne vključenosti pacienta ▪ Ugotavlja negovalne probleme, načrtuje cilje in negovalne intervencije pri izražanje čustev, občutkov in vzpostavljanje odnosov in pri aktivnosti koristno delo, razvedrilo, rekreacija ▪
<p>Diagnostično-terapevtski posegi in postopki zdravstvene nege</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opiše psihofizično pripravo za različne diagnostično terapevtske posege ▪ Razloži pomen opazovanja, normalne vrednosti vitalnih funkcij in odstopanja ▪ Razloži sprejem, odpust in premestitev pacienta, ▪ Razloži načine in pravila pri aplikaciji zdravil, predvidi možne zaplete in ustrezno ukrepa ▪ Pozna pomen opazovanja in zdravstveno nego pacienta z infuzijo ▪ Opiše pripravo pacienta pred in po preiskavah : odvzem krvi, EKG, EEG, EMG, RTG, ultrazvočne preiskave, endoskopske preiskave, radioizotopske preiskave, punkcije, biopsije ▪ Razloži pripravo pacienta, odvzem vzorca in transport kužnin ▪ Pojasni vzdrževanje in shranjevanje materialov in pripomočkov
<p>Prva pomoč in nujna medicinska pomoč</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Razloži zaporedje ukrepov v prvi pomoči in nujno medicinski pomoči ter triažo ▪ Glede na vrsto poškodbe pravilno izbere in opiše ustrezen položaj, prenos in transport prizadetega; ▪ Razlikuje in pojasni vrste krvavitev in načine zaustavljanja ▪ Razlikuje vrste šoka, razloži znake, šokovni indeks in ukrepe pri različnih vrstah šoka ▪ Razlikuje, pojasni motnje zavesti in prva pomoč ▪ Razloži temeljne postopke oživljanja odraslega in otroka ter sodeluje pri dodatnih postopkih oživljanja ▪ Razloži uporabo avtomatskega defibrilatorja pri odrasli osebi in otroku ▪ Pojasni akutne zastrupitve (pri vdihavanju, zaužitju in preko kože), razloži znake, nevarnosti in prvo pomoč ▪ Pojasni prvo pomoč pri tujkih v dihalih ▪ Razlikuje vrste ran, zaplete in pravilno oskrbo ran v prvi pomoči

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Razlikuje opekline, opiše oceno, zaplete in prvo pomoč ▪ Razlikuje podhladitve in omrzline, zaplete in prvo pomoč ▪ Razlikuje poškodbe z električnim tokom nizke in visoke napetosti, zaplete in prvo pomoč ▪ Razlikuje poškodbe kosti in sklepov, opiše znake, zaplete in prvo pomoč ▪ Razloži pomen in način imobilizacije pri določeni poškodbi ▪ Razlikuje poškodbe hrbtenice, glave, prsnega koša, trebuha, pojasni znake in zaplete ter prvo pomoč ▪ Razlikuje različna nenadna obolenja (omedlevica, vročinska in možganska kap, akutni koronarni sindrom, epilepsija, histerični napad, hipo – hiperglikemija), pojasni znake, zaplete in opiše ukrepe prve pomoči
<p>Zdravstvena nega pacienta pri različnih bolezenskih stanjih</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Razlikuje najpogostejša obolenja srca in ožilja (ishemična, povišan krvni tlak, obolenja ven), dihal (KOPB, pljučnice, bronhitis, astma), prebavil in jeter (gastritis, ulkus, kolitis, hernija, ciroza jeter, žolčni kamni), sečil (cistitis, pielitis, glumerulonefritis), krvnih obolenj (anemija, levkemija), endokrinih žlez (diabetes), nevroloških obolenj (možganska kap, multipla skleroza)ter pozna diagnostično terapevtske posege ▪ Razlikuje najpogostejša obolenja in poškodbe gibal (hernija disci, artritis, zlom) ter pozna diagnostično in terapevtske posege ▪ Ugotavlja negovalne probleme in intervencije zdravstvene nege pri različnih bolezenskih stanjih ▪ Svetuje pacientu in svojcem glede nege, zdravega načina življenja in prehranjevanja pri različnih bolezenskih stanjih
<p>Zdravstvena nega pacienta s kirurškimi obolenji</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Razloži pomen psihofizične priprave pacienta na operativni poseg ▪ Loči vrste anestezij ▪ Ugotavlja negovalne probleme, načrtuje intervencije zdravstvene nege pred in po operativnem posegu ▪ Pozna vrste transfuzij, možne zaplete in zdravstveno nego pacienta s transfuzijo ▪ Svetuje pacientu in svojcem glede nege , zdravega načina življenja in prehranjevanja pri pacientu s kirurškimi obolenji ▪
<p>Zdravstvena nega pacienta z malignimi obolenji</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pojasni sumljiva znamenja za nastanek malignih obolenj, onkogene dejavnike in preventivne ukrepe ▪ Razlikuje najpogostejša maligna obolenja in pozna diagnostično - terapevtske postopke ▪ Ugotavlja negovalne probleme, načrtuje intervencije zdravstvene nege pacienta pri zdravljenju s sistemsko terapijo, radioterapijo ter pri obvladovanju akutne in kronične bolečine; ▪ Svetuje pacientom in svojcem glede nege, zdravega načina življenja in prehranjevanja pri malignih obolenjih ter pri psihofizični, socialni in poklicni rehabilitaciji

<p>Zdravstvena nega umirajočega in oskrba umrlega</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ugotavlja negovalne probleme, načrtuje negovalne intervencije zdravstvene nege umirajočega; ▪ Pozna pravice umirajočega ▪ Razloži pomen svetovanja in vrste pomoči umirajočim in svojcem umirajočega, ▪ Razloži oskrbo umrlega
<p>Zdravstvena nega starostnika, pacienta z obolenji čutil in pri različnih duševnih stanjih</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ugotavlja negovalne probleme, načrtuje intervencije zdravstvene nege starostnika in pacienta s slabovidnostjo, slepoto, gluhostjo, naglušnostjo, motnjo govora ▪ Svetuje pacientom in svojcem glede nege in zdravega načina življenja pri obolenjih čutil ▪ Pojasni vedenja, reakcije, obnašanja in zdravstveno nego pri različnih duševnih stanjih: demenca, delirij, manija, depresija, shizofrenija, anksiozne motnje, krizna stanja
<p>Zdravstvena nega pacienta z infekcijskimi obolenji</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pojasni nastanek, potek infekcije in imunoprofilakso ▪ Razloži vzroke, poti prenosa, preprečevanje bolnišničnih infekcij (MRSA, VRE) in zdravstveno nego ▪ Razlikuje najpogostejša infekcijska prehladna obolenja (influenca, angina), izpuščajna obolenja (škrlatinka, rdečke, norice, herpes zooster, mononukleoza), črevesna nalezljiva obolenja (salmoneloze, alimentarne okužbe, rota virus), okužbe preko krvi (hepatitis, HIV), centralnega živčnega sistema (meningitis, borelioza), zoonoze (toksoplazmoza) in zdravstvena nega ▪ Razloži ukrepe za preprečevanje prenosa okužb; ▪ Razloži zdravstveno nego pacienta v izolaciji ▪ Svetuje pacientu in svojcem glede nege, zdravega načina življenja in prehranjevanja pri pacientih z infekcijskimi obolenji;

<p>Zdravstveno varstvo ženske, otroka in mladostnika; zdravstvena nega pacientke s ginekološkimi obolenji</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pojasni prenatalno, perinatalno in postnatalno zdravstveno varstvo žensk in otroka ▪ Razloži oploditev, potek nosečnosti in zdrav način življenja nosečnice ▪ Opiše potek poroda ▪ Pojasni zdravstveno varstvo otrok in mladostnikov ter preventivne dejavnosti za ohranitev zdravja ▪ Razloži značilnosti novorojenčka, nedonošenčka in dojenčka ▪ Pojasni telesni, zaznavni in psihosocialni razvoj otrok in mladostnikov ▪ Razloži pomen dojenja in prehrano v različnih starostnih obdobjih ▪ Razlikuje najpogostejša ginekološka obolenja (vnetja, maligna obolenja dojke in materničnega vratu) in zdravstveno nego ▪ Ugotavlja negovalne probleme, načrtuje intervencije zdravstvene nege otročnice, pacientke po carskem rezu in z različnimi ginekološkimi obolenji ▪ Pojasni različne načine kontracepcije ▪ Svetuje glede nege, zdravega načina življenja in prehranjevanja ženske v času nosečnosti, po porodu in z ginekološkimi obolenji ▪
<p>Zdravstvena nega bolnega otroka in mladostnika</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pojasni dejavnike, ki ogrožajo zdravje otrok in mladostnikov ▪ Pozna listino o pravicah otrok v bolnišnici ▪ Razloži psihični in fizični hospitalizem ▪ Razloži pomen komunikacije s starši in bolnim otrokom ▪ Pojasni bolezenska stanja prebavil (driska, zaprtje, bruhanje, dehidracija, celiakija, okužbe s paraziti), dihal (vnetja zgornjih in spodnjih dihal, ušes, tuberkuloza), sečil (akutno vnetje ledvic, glumerulonefritis), srca (prirojene srčne napake), krvnega sistema (anemija, levkemija, hemofilija), endokrinih žlez (sladkorna bolezen), živčevja (vročinski krči, epilepsija, afektni dihalni napad, psihogeni napad) ter stanja otrok in mladostnikov z motnjami v razvoju (telesnem, duševnem, slabovidni in slepi, gluhi in naglušni otroci); ▪ Ugotavlja negovalne probleme, načrtuje cilje in negovalne intervencije pri različnih bolezenskih stanjih ▪ Svetuje glede nege, prehrane in zdravega načina življenja otrokom, mladostnikom ter njihovim staršem ob različnih bolezenskih stanjih; ▪ Opiše posebnosti pri sprejemu, odpustu in premestitvi otroka in mladostnika, ▪ Pojasni posebnosti pri aplikaciji zdravil in diagnostično terapevtskih posegih

5 TIPI NALOG, PRIMERI IZPITNIH VPRAŠANJ IN PRIMERI OCENJEVANJA**5.1 Prva izpitna pola.****Naloge izbirnega tipa: (1 točka)****Obkrožite črko pred pravilnim odgovorom.**

Poškodovanec krvavi iz rane na stegnu. Kako boste ukrepali?

- A Pritisnemo na veno in naredimo kompresijsko obvezo.
- B Naredimo kompresijsko obvezo.
- C Rano sterilno pokrijemo.
- D Rano razkužimo in sterilno pokrijemo.

(1 točka)

REŠITEV: A

Funkcija gastrostome je:

- A Izločanje fecesa.
- B Izločanje sekretov.
- C Izločanje urina.
- D Hranjenje.

(1 točka)

REŠITEV: D

Obkrožite črko pred dvema pravilnima odgovoroma.

Akutna zapleta pri sladkorni bolezni sta:

- A Hipoglikemija.
- B Retinopatija.
- C Hiperglikemija.
- D Nevropatija.

Merilo: oba pravilna odgovora je 1 točka

(1 točka)

REŠITEV: A, C

4.2 Druga izpitna pola.

Naloge urejanja: (1 točka)

Določite vrstni red

S številkami od 1 do 3 določite vrstni red, kako se spreminja izpuščaj pri Variceli!

___ vezikula

___ makula

___ krusta

(1 točka)

Merila: pravilno zaporedje je 1 točka

REŠITEV: 2,1,3

S številkami od 1 do 3 določite vrstni red oskrbe poškodovancev:

___ poškodovanec z bolečino v trebuhu,

___ poškodovanec z odprtim zlomom stegenice,

___ poškodovanec s hudo krvavitvijo iz žile na vratu.

(1 točka)

Merila: pravilno zaporedje 1 točka

REŠITEV: 3,2,1

Naloge povezovanja:

Smiselno povežite.

Smiselno povežite tujke in slovenske izraze tako, da na črto v stolpcu B napišete črko iz stolpca A:

A	B
A slaba prebava	1___ singultus
B debelost	2___ dehidracija
C kolcanje	3___ adipositas
D oteženo požiranje	4___ dispepsija

E ekstremna shujšanost 5 ___ disfagija

F izsušenost 6 ___ kaheksija

(3 točke)

Merila: vsak pravilen odgovor je vreden 0,5 točke

REŠITEV:

1. C (0,5 točke)

2. F (0,5 točke)

3. B (0,5 točke)

4. A (0,5 točke)

5. D (0,5 točke)

6. E (0,5 točke)

Smiselno povežite trditve iz stolpca A z ustreznimi trditvami iz stolpca B tako, da na črto v stolpcu B napišete ustrezno črko iz stolpca A:

A	B
A samonega	1 ___ nudi jo bolničar negovalec
B laična nega	2 ___ pacient sam skrbi zase
C profesionalna nega	3 ___ nudijo jo prijatelji, svojci
D oskrba	4 ___ nudijo jo člani negovalnega tima

(2 točki)

Merila: vsak pravilen odgovor je vreden 0,5 točke

REŠITEV v stolpcu B:

1. D (0,5 točke)

2. A (0,5 točke)

3. B (0,5 točke)

4. C (0,5 točke)

Naloge strukturiranega tipa:

1. Rokovanje z zdravili.

a) Razložite pravila, ki veljajo pri shranjevanju zdravil

(2 točki)

b) Razložite pravila, ki veljajo pri rokovanju z narkotiki

(1 točka)

c) Naštete pravila, ki jih upoštevamo pri dajanju zdravil

(2 točki)

REŠITEV:

1a) Na oddelku je poseben prostor ali oddelčna lekarna, kjer se shranjujejo zdravila in se pripravljajo za delitev pacientom. Takšen depo je oskrbljen iz centralne bolnišnične lekarne. Zdravila so shranjena po obliki in abecedi, ali po delovanju in abecedi.

Navodila za shranjevanje zdravil moramo natančno upoštevati. Zdravila shranjujemo v originalnih zavitkih, v ovojnicah, na kateri je navedeno ime zdravila in proizvajalca, količinska sestava aktivnih učinkovin zdravila, način uporabe zdravila, rok uporabe zdravila in posebna obvestila.

Zdravila shranjujemo v čistem in suhem prostoru, kjer je stalna temperatura in ni direktne svetlobe. Nekatera zdravila se shranjujejo v hladilniku, ki je namenjen samo shranjevanju zdravil. Zdravil ne shranjujemo skupaj s hrano.

Paziti moramo na datum uporabnosti zdravila. Če datum uporabnosti poteče, zdravilo vrnemo v lekarno.

Praviloma naj bi bila vsa zdravila zaklenjena. Vedno pa morajo biti zaklenjeni narkotiki in ostala močna zdravila.

(2 točki)

1b) Narkotike in ostala močna zdravila shranjujemo zaklenjene v sefu ali v omarici. Dostop do teh zdravil imajo samo nekatere pooblašcene osebe. Ključ ima oddelčna medicinska sestra ali vodja negovalnega tima.

(1 točka)

1.c) Pravila pri dajanju zdravil

Pred vsakim dajanjem zdravila upoštevamo pravilo 7P in sicer:

- pravo zdravilo,
- pravemu bolniku,
- pravo količino,
- ob pravem času,
- na pravi način,
- beleženje v zdravstveno negovalno dokumentacijo,
- opazovanje pacienta po aplikaciji zdravila.

Zdravila dajemo samo, če jih je predpisal zdravnik. Upoštevati moramo pravilo 7P.

Upoštevati moramo priloženo navodilo. Zdravilo dajemo bolniku iz originalne embalaže.

Bolnikom, ki niso povsem pri zavesti ne dajemo zdravil skozi usta ali v nos zaradi nevarnosti zadušitve.

(2 točki)

4.3 Ustni izpit

Primer izpitnega listka:

Izpitna vprašanja:

Vprašanje za 8 točk

1. Definiraj prvo pomoč in nujno medicinsko pomoč:

- a) Kaj je prva pomoč in kdo jo izvaja? *(4 točke)*
 b) Kaj je nujna medicinska pomoč in kdo jo izvaja? *(4 točke)*

REŠITEV:

1a) Prva pomoč je neposredna zdravstvena oskrba, ki jo dobi poškodovanec ali nenadoma oboleli na kraju dogodka čim prej in je izvedena z enostavnimi pripomočki ter improviziranim prevoznim sredstvom. Izvaja jo vsak, ki pozna osnovna načela prve pomoči. *(4 točke)*

1b) Nujna medicinska pomoč obsega neodložljive zdravstvene storitve oživljanja in preprečuje poslabšanje zdravstvenega stanja ponesrečenca ali nenadoma obolelega. Obsega prevoz z reševalnim vozilom, strokovni nadzor in zdravstvene intervencije med prevozom do zdravstvene ustanove. Nujno medicinsko pomoč mora nuditi vsak zdravstveni delavec vsakomur, ki jo potrebuje. *(4 točke)*

Vprašanje za 12 točk

2. Opiši življenje otroka s sladkorno boleznijo tipa I:

- a) Katere ukrepe mora tak otrok vsakodnevno izvajati? *(6 točk)*
 b) Kako naj živi otrok s sladkorno boleznijo tipa I in kakšna je pri tem vloga staršev? *(6 točk)*

REŠITEV:

a) Otrok naj izvaja:

- redno kontrolo krvi na vrednost krvnega sladkorja in kontrolo urina na aceton in sladkor,
- pravilno vsakodnevno doziranje inzulina glede na izvide preiskav,
- pravilni higiensko-dietni režim in redna telesna aktivnost,
- vodenje diabetičnega dnevnika. *(6 točk)*

b) Sladkorna bolezen je doživljenjska. Otroka in starše vključimo v Diabetično šolo, kjer se usposobijo za samokontrolo bolezni. Otrok s sladkorno boleznijo naj hodi na redne preglede k diabetologu.

Priporočljiva je vključitev v društvo diabetikov, kjer je priložnost za izmenjavo izkušenj, seznanitev z novostmi zdravljenja, druženje in drugo. Svetujemo ustrezno izbiro poklica, pri čemer odsvetujemo delo na višini in delo z neposredno odgovornostjo za ljudi (npr. voznik, strojevodja, pilot...).

Zaradi pravilne oskrbe v nujnih primerih naj ima otrok s sladkorno boleznijo vedno pri sebi izkaznico sladkornega bolnika, iz katere je razvidno, da ima sladkorno bolezen in s čim se zdravi. O otrokovi bolezni seznanimo vrtec in šolo. Otroka naučimo živeti normalno z sladkorno boleznijo. Staršem in otroku nudimo psihično podporo. (6 točk)

Vprašanje za 20 točk

3. Razloži zdravstveno nego bolnika pri povišani telesni temperaturi:

- a) Naštej in opredeli cilje pri ZN bolnika z vročino. (2 točki)
- b) Vročina poteka v različnih fazah. Razvrsti te faze po vrstnem redu. (3 točke)
- c) Opiši posameznikovo stanje v posameznih fazah vročine in razloži, kako bolnika negujemo v posameznih fazah. (15 točk)

REŠITEV:

a) Cilji pri ZN bolnika z vročino so:

- doseči normalno telesno temperaturo
- zagotoviti psihofizično ugodje
- pravilno ukrepati ob povišani telesni temperaturi (2 točki)

b) Vročina poteka v naslednjih fazah:

1. faza: temperatura narašča
2. faza: visoka vročina
3. faza: padec temperature
4. faza: okrevanje (3 točke)

c) ZN bolnika z vročino je naslednja:

1.faza: bolniku temperatura narašča. Bolnik drgeta, šklepeta z zobmi, prihaja do mišičnega tresenja celotnega organizma. Bolnika ogrevamo: ga pokrijemo, mu damo termofor, vroč čaj, obvestimo zdravnika. Ko se neha tresti, mu izmerimo temperaturo. Po naročilu zdravnika mu vzamemo kri za hemokulturo.

2.faza: bolnik ima visoko vročino, je nemiren, ga je strah, občuti močno neugodje. Dajemo mu veliko hladne pijače, negujemo ustno votlino, po naročilu zdravnika bolnika hladimo.

3.faza: bolniku temperatura pada.

Če bolniku pada temperatura počasi (litično), se bolnik močno poti, vendar ni nevarnosti kolapsa (znoj je topel, v večjih kapljah), dajemo mu veliko hladne tekočine. Pri hitrem (kritičnem) padcu temperature obstaja nevarnost kolapsa (znoj je hladen, lepljiv, v drobnih kapljicah). Bolnika brišemo, preoblečemo in skrbno opazujemo. Bolnik z visoko vročino nima apetita, zato naj dobi lahko prebavljivo hrano v majhnih obrokih.

4. faza: bolnik je potreben spanca. Bolnika na hitro prebrišemo z vodo, osušimo, preoblečemo mokro perilo in posteljnino, skrbimo za red in mir v sobi. Vročino označimo na temperaturni in v negovalni list. (15 točk)

6. PRILAGODITVE ZA KANDIDATE S POSEBNIMI POTREBAMI

Prilagoditve za kandidate s posebnimi potrebami so navedene v Maturitetnem izpitnem katalogu.